13

మారిపోయిన పిల్లవాడు

'ఇదుగోనమ్మా నీ పిల్లాడు' అని, నర్సు అందిచ్చినప్పుడే అన్నపూర్ణకి అనుమానం తట్టింది. 'మారిపోలేదుగదా! ఆస్పత్రిలో అలాటి ప్రమాదం జరగటానికి అవకాశం చాలా ఉంది.

ఒకళ్లా ఇద్దరూనా, వందలకొద్దీ శిశువులాయిరి! నీళ్లుపోసి తీసుకొచ్చి తల్లులకు అందివ్వటంలో ఒకళ్ళ కొకళ్లు తారుమారై పోవచ్చు.'

అన్నపూర్ణకి ఇది ఐదోపురుడు. మొదటి రెండు పురుళ్లూ పుట్టింట పోసుకుంది. మూడోపురుటికి తల్లిని సాయం రప్పించుకుంది. నాలుగోమాటుకి తల్లి పోవటం, మేనత్తను బ్రతిమాలటం జరిగింది. ఈమాటు ఎవర్ని బ్రతిమాలినా రాక, ఆమె

ఆస్పత్రిలో పోసుకోవలసొచ్చింది. ఆస్పత్రి అంటే ఆవిడకి ఎందుచేతనో మొదట్నుంచీ ఇష్టం లేదు. లేనట్టుగానే, పిల్లాడు మారిపోయా డన్న అనుమానం తగిలింది.

"అనుమాన మేమిటీ? నిజంగానే మారిపోయాడు! నా పిల్లలంతా మామిడిపండులా పచ్చగా ఉంటారు. ఏదీ ఆ ఛాయ వీడికి?" అనుకుం దామె. పురిటి మంచంమీదే కూర్చున్న మూడేళ్ళ ఎడపిల్లవాణ్ణీ, ఆ మూడురోజుల పసిపిల్లాణ్నీ పోల్చి చూసిం దోమాటు. ఆవిడఅనుమానం దృఢపడింది. తనపిల్లల ముక్కులన్నీ కోసుదేరి ఉంటాయి. ఆ తండ్రి ముక్కులే అవి. 'ఈ ముక్కుతీరే వేరు, ఈ మొహమే వేరు!'

మరో పిల్లవాణ్ని స్నానమాడించి తీసుకుపోతూ నర్సు కనపడింది. అన్నపూర్ణ ఆమె నాపి, "ఏమమ్మా, మా పిల్లాడు మారిపోలేదుగదా!" అని అడుగుదా మనుకుంది. అనుకోడమే గాని అడగలేదు. కొందరు కొన్నిపనులు చేద్దామనుకోడమే గాని చెయ్యలేరు. అలాంటిదే అన్నపూర్ణాను. అడిగితే ఆ నర్సు ఏమనుకుంటుందో? "నీ కేమైనా మతిగాని పోయిందా? మేం అంత వొళ్ళు తెలవకుండా మసులుతున్నామా?" అని ఝూడించి వదిలిపెడుతుంది. తక్కిన బాలింతలంతా పకపకా నవ్వుతారు తన్ను చూసి! ఆమెకు నోరు పెగిలిందికాదు.

తనకుమల్లేనే అవతల ఆ తల్లి ఎవరోగాని ఆమెకు కూడా ఈ అనుమానం తగలవలసిందేగా? ఆవిడ ధైర్యంచేసి అడిగెయ్యకూడదూ పోనీ! అప్పుడు, 'ఇదుగో వీడేమో చూసుకోండి' అని చెప్పి ఇచ్చేసి తన పిల్లణ్ని తెచ్చుకోవచ్చు! అలా

జరిగితే ఎంత బాగుండిపోను! "నా వెర్రిగాని అలా ఎందుకు జరుగుతుంది? ఆ తల్లికికూడా అనుమానం తగిలినా, ఆమె గప్‌చిప్‌గా ఊరుకుంటుందిగాని బయటపెట్టదు! ఏమంటే ఈ నల్లటివాడికి బదులు దబ్బపండులాంటి పిల్లవాడు దొరుకుతే ఏ తల్లి వద్దంటుంది?"

పాపం! ఆమె ఆ చంటివానికేసి ఓమాటూ, ఎడవానికేసి ఓమాటూ చూస్తూ నీళ్ళు నమిలి బాధపడింది. సాయంత్రం నాలుగు కొట్టడంతోనే చూచిపోడానికని వచ్చే వాళ్ళకోసం ఆస్పత్రి తలుపులు బారుపెట్టారు. అందరితోపాటు రఘుపతిగారుకూడా వచ్చి భార్యని పలకరించారు. ఆమె అతనితో తన అనుమానాన్ని చెప్పింది. ఆయన నవ్వేశాడు. "నీకు ఆస్పత్రి అంటే ఇష్టం లేకపోవటమే ఈ అనుమానానికంతకీ కారణం" అనేశాడు. అన్నపూర్ణకి ఆస్పత్రి అంటే ఎంత అయిష్టమో, రఘుపతికి అంత ఇష్టం. అక్కడ అంతా ఒక 'సిష్టం' ప్రకారం జరుగుతుందనీ, అందరూ 'కరెక్టు'గా ఉంటారనీ ఆయననమ్మకం. అందుచేత అన్నపూర్ణ తన అనుమానానికి హేతువులు చూపుతోన్నా ఆయనకళ్ళు చూశాయికాదు; చెవులు విన్నాయికాదు. ఇంగ్లీషులో 'ఫూలిష్, నాన్‌సెన్సు!' అని నవ్వేశాడు.

అన్నపూర్ణని ఆస్పత్రినుంచి ఐదోరోజు వెళ్ళిపోవచ్చునన్నారు. వెళ్ళటం అంటే ఆమెకు చెఱవిముక్తిలాగే తోచింది. కాని గేటువదలి తాను కూర్చున్న బండి ఆస్పత్రికి దూర

మాతూన్నకొద్దీ సొంతబిడ్డణ్ని వదిలేసిపోతూన్నట్లూ, వాడి స్థానే ఎవణ్నో తెచ్చుకుంటూన్నట్లూ అనిపించింది.

బారసాల జరిగింది. నామకరణసమయంలో 'ఎవరి పేరు?' అన్న మీమాంస వచ్చినప్పుడు "ఎవరో కళ్ళున్నఅని పెట్టండి! ఏ పేరైతేం?" అం దామె. రఘుపతి నిర్ధారణచేసి, బియ్యంమీద 'సూర్యప్రకాశం' అని రాశాడు. "ఈ నల్ల నేరేడుపండుని సూర్యప్రకాశ మనటమేమిటి?"అని నవ్వుకుంది అన్నపూర్ణ.

వాడు నల్ల నేరేడుపండేఐనా,ఆమెవడిలో ఉన్నప్పుడల్లా ఆమెకు పాలు చేపొస్తూనే ఉండేవి. ఆమె కేం అనుమాన మున్నా, ఆమె పాలివ్వటం మానాలేదు; పెంచకపోనూ లేదు. పుట్టినరోజులూ చేసింది; భోగిపళ్లూ పోసింది. అల్లరిచేసి ప్రాణం విసిగించినప్పుడు కొట్టనూ కొట్టింది. కాని చిత్రమేమి టంటే, కొట్టినకొద్దీ వా డామెడొక్కలో చేరి ఏడ్చేవాడు కాని దూరంగా పోయేవాడు కాదు. వాడు ఏడుస్తోంటే ఆమెకు జాలివేసేది; ఎక్కువగా జాలివేసేది కూడాను! ఆ జాలికి కారణం ఆ అనుమానమే. సొంత పిల్లవాణ్ని కొట్టినా అంత తప్పులేదు. నర్సు పొరపాటువల్ల సొంతతల్లిని పోగొట్టుకొని తనవద్దచేరిన నిర్భాగ్యుడేఐతే, వాణ్ని తను కొట్టవచ్చా? క్రమంగా ఆమెకు ఈ రకం సానుభూతి ఎక్కువై, ఆమె 'వీడికి నావల్ల ఎట్టి అపచారం జరగకూడదు.' అనే నిశ్చయానికి వచ్చింది. తన పిల్లవాడు ఏ తల్లివద్దనున్నాడో? వాణ్ని ఆమె

ఎలా పెంచుతోందో? కొడుతోందో, ఏమిటో?...ఇలాంటి ఊహవచ్చి, "ఏమైనా వీణ్ని నేను న్యాయంగా పెంచాలి!" అనుకుంది. తల్లికన్నా ఎక్కువగా పెంచింది!

సూర్యప్రకాశం 'అన్న'లకన్నా ఛాయ తక్కువే కాని ఎక్కువ బుద్ధిమంతుడన్న పేరు తెచ్చుకున్నాడు. ఆవిడ అన్న మాటే అది. ఇక్కడి సరుకుతీసి అక్కడి పెట్టమంటే ఆ తక్కిన నలుగురూ పెట్టేవారు కాదుట. వాడలాకాదు. అమ్మకూడా వుండి పనివేళ అదీ ఇదీ అందిస్తూ ఆడపిల్లఆసరా లేదన్న లోపం కనిపించకుండా చేసేవాడు. ఆవిడ ఏంచేసినా మొగుడూ,ఆయన ముక్కు తీరే వచ్చిన ఆ నలుగురు బిడ్డలూ వంకలెంచుతూనేగాని తినేవారు గారు. ముక్కు కోణాలు కాస్త పెద్దవే ఐనా, శరీరచ్ఛాయ కొంచెం నలుపే ఐనా, ప్రకాశిగాడు మట్టుకు అమ్మచేసినదల్లా మెచ్చుకుని తింటూండే వాడు. వాడు, 'అమ్మా, బావుందే మిఠాయి!' అంటే, ఆవిడకి మరికాస్త పెట్టబుద్ధేసేది.

ఒకనాడు అన్నపూర్ణకి మొగుడితో పేచీ వచ్చింది. రఘుపతికి ముక్కుకొననే ఉండేది కోపం. పిల్లలతల్లి అన్న ఆలోచనైనా లేకుండా ఆ ధూర్తుడావేళ ఆ ఇల్లాలిపైన చెయ్యికూడా చేసుకున్నాడు. ఆవిడ కోపంతోనూ, దుఃఖంతోనూ వెళ్లి పడుకుంది. వండి సిద్ధంగా ఉన్నవి మాటాడకుండా వడ్డించుకుతిని ఆయన ఆఫీసుకీ, పెద్దకొడుకు కాలేజీకీ, తక్కిన ముగ్గురూ బళ్లోకీ చక్కాపోయారు. ప్రకాశిగాడికి కూడా ఇంత పప్పూ అన్నం కలిపి కంచంలో వేసిపోయారు.

గాని, అది అలాగే ఉండిపోయింది. పుచ్చకాయలా ఎప్పుడూ కబుర్లు చెప్పుతూ అమ్మవెంట తిరగటం వాడికి అలవాటు. ఆమె వెళ్లి పడుకోడంతో వాడికాళ్ళకీ, నోటికీ బంధాలుపడి వాడి కేం తోచిందికాదు. బిక్క మొహం వేసుకుని చాలా సేపు ఒకమూల కూచున్నాడు. ఇంక ఉండబట్టలేక మెల్లిగా తల్లి మంచందగ్గిరకి వెళ్ళాడు. అప్పటి కావిడకి నిద్రపట్టినట్టుంది. కళ్లు మూసింది. వాడు ఆమె పక్కలో పడుకునేసరికి మెలకువ వచ్చింది.

"బువ్వ తిన్నావుట్రా?"

"లేదు."

"ఏం?"

"నాన్న మంచివాలు కాదే-నిన్ను కొత్తాలు."

"బువ్వ తిను, వెళ్లు."

"వొద్దే. నిన్ను నాన్న కొత్తాలు" అని వాడు వెక్కి వెక్కి యేడవటం మొదలెట్టాడు. ఆమె లేచి బుజ్జగించింది. కంచం దగ్గిరకి తీసుకెళ్లి ముద్ద నోటికందిచ్చింది. వాడు నోరు తెరవలేదు. 'తినవేంరా' అంటే 'నువ్వుకూలా తినవేలమ్మా!' అన్నాడు. ఆమె కళ్లమ్మట నీళ్లు బొటబొట రాలాయి. ఐదేళ్లు నిండాయో లేదో ఆ రొంతవాడికి తనంటే ఎంతప్రేమో అనిపించిందామెకు. చచ్చి స్వర్గానవున్న తల్లి జ్ఞాపకం వచ్చి, 'మా అమ్మే వీడినోట ఈమాట అనిపించింది!' అనుకుందామె.

మరుసటి సంవత్సరం రఘుపతి పెద్దకొడుకు కామేశ్వర

రావుకి 'మంచి' సంబంధం వచ్చిందని సంబరపడి పెళ్లి చేసే శాడు. రఘుపతికి పిల్లలు తప్ప వేరే ఆస్తి ఏమీ లేదు. కామేశ్వర్రావు చదువుమూలాన్నే అవతలవాళ్లు కట్నం కూడా ఇచ్చి చేశారు. కట్నంలోంచి సగంతీసి కోడలికి నగలు చేయిం చాడు రఘుపతి. మిగతా సహం సదస్యానికనీ, పల్లకీ భజం త్రీలకనీ, గృహప్రవేశానికనీ ఖర్చైపోయింది. అప్పు చెయ్య నక్కర్లేకుండా చక్కని చుక్కలాంటి కోడలు చక్కావచ్చిం దని సంబరపడ్డారు దంపతు లిద్దరూను.

కాని కోడలువచ్చిన కొద్దికాలంలోనే రుసరుసలు బయల్దేరాయి. కామేశ్వర్రావుకి ఊళ్లోనే ఉద్యోగమైంది. అతడు తెచ్చిన జీతం ఇంట్లో ఇచ్చెయ్యటం ఆ పిల్లకి అంతగా నచ్చలేదు. పెద్దకొడుకు అందివస్తే, తర్వాతి వాళ్ల బడిజీతాలకు ఇబ్బంది పడనక్కర్లేదనుకున్నాడు రఘుపతి. రెండువేల కట్నం ఏ గంగలో కలిసిందన్న ఆరా తీశారు అత్తింటివారు. క్రమంగా కామేశ్వర్రావుకూడా వాళ్లపక్షమే ననిపించింది రఘుపతికి. ఒకనాడు ఆయన తొందరపడి, మాటలన్నాడు కొడుకుని. సరిగ్గా ఆయనపోలికేగా ఆ కొడుకులూను. ఆయన ముక్కూ, ఆ ముక్కోపం వాళ్లకీ ఉంది. 'ఇప్పుడే పోతా నీకొంపలోంచి!' అంటూ కామేశ్వర్రావు పెళ్లాన్ని, ఆవిడ సారె సామాన్నీ, ట్రంకుపెట్టెని బండిలో కెక్కించి వేరు వెళ్లాడు.

రెండోకొడుకు మధుసూదనం కామేశ్వర్రావు కంటే ఎక్కువ తెలివిగా ప్రవర్తించాడు. 'నేను కట్నం పుచ్చుకోను' అన్నాడు. కాని తాను పుచ్చుకోదలచినదంతా పిల్లపేర భూమి

రూపంలో రాయించుకున్నాడు. ఊళ్ళో ఏదో నౌకరీవస్తే అది, మంచిదికాదని చెప్పి బయటఊరికి పోయాడు. రభస లేకుండా వేరుకాపరం పెట్టుకోగలిగి నాలుగురాళ్లు వెనకేయ్యగలిగేడు. రఘుపతి రెండుమూడుసార్లు తమ్ముళ్ల జీతాలమాట ఎత్తుతో జాబులు రాశాడు. కాని మధుసూదనం, 'ఈ వూళ్ళో అన్నీ ప్రియం. నాకు వంట్లో ఆరోగ్యంగా లేదు. మందులకే బోలెడు అప్పుచేయవలసి వచ్చింది' అన్నధోరణిలో జవాబులురాసి, 'ఇది వట్టిగొడ్డు. లాభంలేదు' అనే అభిప్రాయానికి తండ్రిని తీసుకొచ్చాడు.

మధుసూదనం పెళ్లికి రఘుపతి అప్పుచెయ్యవలసొచ్చింది. ఆ అప్పు ఎప్పటికీ తీరక ఆయన చిక్కుపడ్డాడు. మూడోకొడుకు నరసింహమూర్తి పెళ్లికి ఆయన జాగ్రత్త పడ్డాడు. "మాకు కట్నం వద్దు, కానుకలూ వద్దు. ఉభయ ఖర్చులూ మీరే పెట్టుకుని, పెళ్లిచెయ్యండి. మీ పిల్లకి మీ యిష్టం వచ్చిన నగలు మీరే పెట్టుకోండి" అన్నాడు. అలాగే జరిగింది వివాహం. పెళ్లిఐన యేడే నరసింహమూర్తి ఇంటరు ప్యాసయ్యాడు. "నేను నీకు బి. ఏ. దాకా చెప్పించలేను" అని కాళ్లు చాచాడు రఘుపతి. వియ్యాలవారికా సంగతి తెలిసి "అర్ధాంతరంగా మానిపించేస్తే ఎలాగ?" అని వాళ్లే అల్లుడి బి. ఏ' సాయంపట్టడానికి పూనుకున్నారు. అది పూర్తి అయాక అతగాడికి ఉద్యోగంకూడా వాళ్ళే చూసిపెట్టేరు. డబ్బుకోసమని నరసింహమూర్తికి జాబు రాయాలని రఘుపతికి

అప్పుడప్పుడు అనిపించేదిగాని, 'ఏ మొహం పెట్టి అడగటం?' అని, కొసకి కలం జేబులో పెట్టేసేవాడు.

వీరభద్రం షిప్పుఫారం, ప్రకాశిగాడు థర్డుఫారం చదువుతుండగా రఘుపతి అవతారం చాలించాడు. అప్పు ఆస్తుల అంతులు చూసుకుంటే, మధుసూదనం పెళ్ళిబాపతు ఋణ శేషం ఇంటి తనఖామీద ఇంకా మూడువందలుదాకా ఉన్న దనీ, భీమాబాపతు సొమ్ము వెయ్యిరూపాయల పైచిల్లర రాబోతోందనీ తేలింది. అవి ఎలా పంచుకోవడమని పైకి పోయిన ముగ్గురు కొడుకులూ ఆలోచిస్తోంటే గమనించిన అన్నపూర్ణ నివ్వెరపోయింది. ఆవిడ దుఃఖం దిగమింగుకుని, "నా మాట అటుంచి, ఇంకా మీకు ఇద్దరు తమ్ముళ్లూ, వాళ్ళ చదువులూ, కార్యాలూ కథలూ ఉన్నాయన్నమాట మరిచి పోకండి" అంది. వాళ్లు ఏమనుకున్నారో, మరి మాటాడక చక్కాపోయారు. భీమా సొమ్ములోంచి ఆమె ఋణశేషం తీర్చివేసింది. ఆ యేడు ప్రకాశం థర్డుఫారం తప్పిపోయాడు. వాడు అన్నలంత తెలివైనవాడు కాదు చదువులో. ప్యాసుకి అభ్యంతరం లేకుండా శ్రమపడి మార్కులు గిట్టించుకునేవాడు. కాని ఆయేడు అమ్మకివచ్చిన కష్టం వాడిమనస్సును కలిచి వేసింది. పుస్తకం పట్టలేకపోయేవాడు. పట్టినా బుర్రలోకి ఏమీ ఎక్కేది కాదు.

మళ్ళీయేడు వాడు థర్డుఫారం, వీరభద్రుడు స్కూలు ఫైనలూ ప్యాసయ్యారు. దానితో భీమాసొమ్ము చెల్లు అయింది.

అన్నపూర్ణమ్మ, "ముందుమాటేమిటి?" అని నౌకరీలలో ఉన్న కొడుకులు ముగ్గురికీ కార్డులు రాయించింది. "ఎవళ్ళ సంసారాలు వాళ్ళకే ఉన్నా"యన్నారు ఆ పసిడివన్నెల ముమిణిపళ్ళు ముగ్గురూను. ఆవిడ ఒక్కగది కేటాయించుకొని ఇల్లంతా అద్దెకిచ్చింది. ఆ అద్దెతో భోజనమే గడవనప్పుడు చదువు లెలా సాగుతాయి?

ఐతేం? మన దేశంలో పెళ్ళిళ్ళు మాత్రం అడ్డవుకదా! భద్రానికూడా సంబంధం వచ్చింది. ఆయనెవరో మిల్లు గుమాస్తాట. ఒకర్తే కూంతురుట. భద్రాన్ని ఇల్లరికానికి తీసుకుపోయి, మిల్లు లెక్కలలో తరిఫీ దిచ్చాడు. ఈ విధంగా ఆ నాలుగు బంగారువన్నె పిచికలూ నలుదిక్కులకూ ఎగిరి పోయి, ఆ యింట అన్నపూర్ణా, ఆ నల్ల నేరేడుపండూ మిగిలారు.

ఒకనాడు పక్కింటావిడ వచ్చికూచుని, అన్నపూర్ణతో, "ఇంక మీ ప్రకాశానికికూడా పెళ్లిఅయితే, నీ కష్టాలన్నీ గట్టెక్కినట్లే" అంది.

ఆమె వెళ్ళేక ప్రకాశం తల్లితో, "అమ్మా, నాకు పెళ్ళిమాత్రం చెయ్యకు సుమా" అన్నాడు.

"ఏమిరా?" అంది ఆమె నివ్వెరపోతూ.

"వదినె లొచ్చి అన్నయ్యల్ని వేరుచేసేశారు.అన్నయ్యలొచ్చి నిన్ను పలకరించటమైనా లేదు" అన్నాడు వాడు.

"మన బంగారం మంచిదైతే కంసాలి ననటం దేనికిరా బాబూ? ఇంతకీ నీ పెళ్లాం నన్ను సరిగ్గానే చూస్తుందేమో" అన్నదామె.

"ఏమో, చూడకపోతే అప్పుడేమిటి చెయ్యటం? చేతులు కాలేక ఆకులు పట్టుకుని యేంలాభం?" అన్నాడు.

ఆ ఊళ్లోనే వీధిబడి పెట్టుకున్న శిష్టుకరణం ప్రకాశాన్ని అసిస్టెంటుగా వేసుకున్నాడు. నెలకి ముప్పై రూపాయిల జీతం.

"స్థిరపడ్డావు గనక ఇంక పెళ్ళిచేసుకోరా" అంది అన్నపూర్ణ.

"ఏం స్థిరపడ్డం? ఇల్లు పంచుకుంటామని అన్నయ్యలు వస్తారింక. అప్పుడు మన ఇద్దరికీ ఈ ముప్పై రూపాయలే ఆధారం" అంటూ బళ్ళోకి వెళ్ళిపోయాడు ప్రకాశం.

ఆ రోజున ఇంట్లో కాపరం ఉన్నవాళ్ళంతా సినిమాకి పోయి, ఆమె ఒక్కతే కూచుండిపోయింది. పద్ధెనిమిదేళ్ళ క్రితం ఆమె ఆస్పత్రిలో పోసుకున్న పురిటిమాట జ్ఞాపకం వచ్చిందామెకు. ఆనాడు తను ఏమనుకుంది? "ఆ తల్లి ఎవరో పిల్లవాడు మారిపోయాడని తెలిసికూడా అందమైనవాడని మోజుపడి గప్‌చిప్‌గా ఊరుకుంది! నాకు అపచారం చేసింది!" అని. ఆ మాటలే ఇప్పుడు జ్ఞప్తికొచ్చి, "ఆ ఇల్లాలికి నే నే అపచారం

చేశాను! ప్రకాశం అందగాడు కాకపోయినా హృదయ సౌందర్యం ఉన్నవాడు. తల్లిముచ్చట తీర్చగలవాడు. ఇలాంటి వాణ్ని నేను దక్కించుకుని, నా ఎర్రతేలు నొకణ్ని ఆమెకు అప్పగించాను! ఆమెకు ఇంక వేరే సంతానం లేదేమో...! వాడామెను ఏం తిప్పలు పెడుతున్నాడో!" అని ఆవిడ హృదయంలో మరొక్క ఊహకూడా బయల్దేరింది. "తక్కిన కొడుకులకు చెప్పించినంత చదువుకూడా చెప్పించలేక పోయాను వీడికి! ఆ తల్లి శ్రీమంతురాలై ఉండి, వీడామె వద్దనే పెరిగిఉంటే, ఈ కాయకష్టం లేకపోను! తల్లికీ, కొడుక్కీ నేనే అపచారం చేశాను...!" ఈ ఆవేదన అన్నపూర్ణని కొసదాకా బాధిస్తూనే ఉండిపోయింది.